

Oppimisvalmiuksien tukeminen

Kehonhahmotus

Kehonhahmotus tarkoittaa sitä, että lapsi tuntee ja tunnistaa, osaa nimetä sekä tahdonalaisesti liikuttaa

- kehon eri osia (esim. pää, olkapää, käsi, kyynärpää, ranne ja sormet)
- kehon eri puolia (esim. etupuoli eli vatsa ja takapuoli eli selkä, oikea ja vasen käsi, kylki ja jalka)
- kehon ääriviivat.

Se kehittyy, kun

- käytetään koko kehoa ja hyödynnetään tuntoaistia erilaisissa tehtävissä
- harjoitellaan tunnistamaan, nimeämään ja liikuttamaan kehon eri osia
- liikutaan eteen, taakse ja molemmille sivuille
- tehdään motorisia tehtäviä, joissa ylitetään kehon oletettu keskilinja
- tehdään tehtäviä, joissa havainnollistuu lihasten runsaan jännityksen ja rentouden ero.

Tasapaino

Tasapaino kehittyy, kun tukipintaa pienennetään vähitellen ja painopistettä nostetaan ylemmäksi. Sen lisäksi vaihdellaan monipuolisesti

- alustaa (esim. tasapintainen lattia, mattoja, kynnyksiä, korkeudeltaan erilaisia esteitä ja raput)
- maastonmuotoja (esim. tasamaa, ylämäki, alamäki ja vaihteleva metsämaa)

- välineitä, joiden tukipinta alustaan on erilainen (vrt. paljaat jalat ja luistimet)
- välineitä, joissa on pyörät alla (esim. potkumopo, potkupyörä ja polkupyörä)

Aivopuoliskojen välinen yhteistyö

Aivojen oikean ja vasemman puoliskon yhteistyö kehittyy, kun kehon oikeaa ja vasenta puolta käytetään

- symmetrisesti, kuten ponnistetaan kahdella jalalla ja otetaan kiinni kahdella kädellä
- epäsymmetrisesti, esimerkiksi otetaan pallo haltuun oikealla jalalla tai vasemmalla jalalla
- rytmisesti, vuorotellen kehon molempia puolia liikuttaen, kuten kontaten, kiipeillen ja hiihtäen
- kehon keskilinjaa ylittäen, esimerkiksi oikealla kädellä vasenta olkapäätä taputtaen ja vasemmalla kädellä oikeaa olkapäätä.

Kätisyyden vahvistaminen

Kasvattaja rohkaisee kätisyyden valintaa, kun

- lasta ohjataan sisäisen palautteen kuuntelemiseen, esimerkiksi "Kummalla kädellä on helpompi?" tai "Kummalla jalalla onnistuu paremmin?"
- kasvattaja pukee motoristen taitojen toistamisen leikkeihin
- tehdään tehtäviä, joissa harjoitellaan voimankäytön säätelyä.

Tilan hahmottaminen

Tilan hahmottaminen tarkoittaa lapsen käsitystä itsestä suhteessa ympäröivään tilaan tai esineeseen, esim. lähellä, kaukana, edessä, takana, sivulla, alhaalla, ylhäällä, vieressä ja välissä. Se tarkoittaa myös käsitystä kahden asian välisestä etäisyydestä ja

suht
ja tal
Tilar
• liik
ke
sos
• liik
• mi
yks
• sar
sul

Silm

Silmi
• har
ja 1
• ohj
see

Arj

LIITE 1: Yhteenveto varhaiskasvatusikäisten
lasten motorisen kehityksen tukemisesta

suhteesta sekä ymmärrystä suunnista, kuten oikea ja vasen, etu- ja taka- sekä ylös ja alas.

Tilanhahmotus harjaantuu, kun

- liikutaan monipuolisesti eri suunnissa eli eteen ja taakse, oikealle ja vasemmalle sekä eri tasoissa kuten ylhäällä, keskitasossa ja alhaalla
- liikutaan eripituisia etäisyyksiä
- mittaillaan omalla keholla erilaisia asioita, esim. vanhat mittayksiköt jalka, vaaksa ja kyynärä
- samalla kun liikutaan, nimetään etäisyyksiä ja asioiden välisiä suhteita.

Silmien motoriikka

Silmien motoriikka kehittyy, kun

- harjoitellaan pään ja sen liikkeiden hallintaa vahvistaen kaulan ja niskan lihasvoimaa
- ohjataan katseen kohdistamista yhteen pisteeseen tai kohteeseen.